

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

ÅRSREDOVISNING 2017

Adress
Ericastiftelsen
Odengatan 9
114 24 Stockholm

Telefon
08-402 17 60
Telefax
08-10 96 91

e-post
mail@ericastiftelsen.se
www.ericastiftelsen.se

Organisationsnummer
802005-8841

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

ERICASTIFTELSEN org nr 802005-8841

Styrelsen för Ericastiftelsen får härmed avge årsredovisning för år 2017.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2017

Ericastiftelsen är ett av fyra lärosäten som har i uppdrag av staten att bedriva högskoleutbildning med fokus på psykoterapi för barn och ungdomar samt närliggande områden. Enligt avtal med Stockholms Läns Landsting erbjuds psykoterapeutisk behandling för barn och unga i åldern 0-24 år och deras familjer. Såväl utbildning som klinisk verksamhet är integrerad i Ericastiftelsens egen forskning och metodutveckling.

Verksamheten baseras på psykodynamisk teori och forskning om utvecklingspsykologi, anknytningsteori, neuropsykologi och psykoterapi samt beprövad klinisk erfarenhet. Ericastiftelsen har ett brett nätverk, både nationellt och internationellt, bland kliniker och forskare inom området.

Ericastiftelsen leds av verksamhetschef och rektor som svarar inför styrelsen vars ledamöter utsetts av regeringen, Stockholms Läns Landsting och Ericastiftelsens huvudmän. Medarbetarna på Ericastiftelsen består av läkare, psykologer, socionomer, specialpedagoger och administrativ personal. Medarbetarna representerar en samlad specialistkompetens inom barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, psykoterapi, pedagogik och forskning.

Flera av medarbetarna har under året vid sidan av kärnverksamheterna, som beskrivs närmare nedan, bidragit med specialiserade kunskaper vid nationella och internationella konferenser, i referensgrupper vid myndigheter och organisationer samt i media rörande frågor om barns och ungas livsvillkor, behov samt psykiska hälsa/ohälsa.

Adress
Ericastiftelsen
Odengatan 9
114 24 Stockholm

Telefon
08-402 17 60

E-post
mail@ericastiftelsen.se

Hemsida
www.ericastiftelsen.se

Avslutningen för verksamheten år 2017 präglades av att Stockholms Läns Landsting i september lämnade beslut om att vårdavtalet inte skulle förlängas när det löper ut 31/12 2018. Beslutet kom överraskande bl a i den mening att inga alternativ till fortsatt samverkan lämnades, trots att SLL framförde att samverkan präglats av stor tillfredsställelse sedan 1950-talet. Efter ett intensivt påverkansarbete från medarbetare, ledning, styrelse, studenter, kollegor runt om i hela Norden samt en mängd brukare i form av mail, brev och mediareportering meddelade politikerna i SLL att de nu önskar finna nya former för fortsatt samarbete.

Den 19/12 gavs tjänstemännen i uppdrag att utreda detta i syfte att säkra fortsatt samverkan. Trots denna positiva signal har en rad omfattande förändringar varit nödvändiga att påbörja i verksamheten. Stora ansträngningar läggs ned på att planera och rusta för framtiden så att så mycket kompetens som möjligt ska kunna räddas trots hot om en kraftigt beskär budget från 2019.

I skrivande stund är inga nya beslut fattade om fortsatt finansiering av den kliniska verksamheten och osäkerheten för medarbetare och verksamhet är därav stor och kommer att prägla verksamheten under 2018.

Utbildningsverksamheten ska dock fortgå enligt ordinarie planering och någon form av kliniskt arbete kommer också att bedrivas.

Styrelsen bedömer att stiftelsen uppnått de i verksamhetsplanen angivna målen.

UTBILDNINGSVERKSAMHET

Utbildningsverksamheten vid Ericastiftelsen är öppen för sökande från hela landet och har under 2017 omfattat sju större utbildningar (30 - 90 högskolepoäng) samt ett antal mindre kurser och seminarieserier. Ericastiftelsens utbildningar är efterfrågade och antalet sökande är oftast minst dubbelt så många som antalet platser. Därutöver har två psykologkandidater, två PTP-psykologer och en ST-läkare tagits emot för praktiktjänstgöring under året.

Ericastiftelsen har examensrätt för att bedriva utbildning som leder fram till psykoterapeutexamen med inriktning på barn och unga. Utbildningen är öppen för främst psykologer, läkare och socionomer. När psykoterapeutprogrammets kvalitet senast granskades (år 2014) fick Ericastiftelsen omdömet "hög kvalitet" vilket väl motsvarar de krav som ställs på högre utbildning i Sverige. UKÄ har även granskat andra kurser vid vårt lärosäte, med gott omdöme som resultat.

De goda omdömena från UKÄ och våra studenter är resultatet av ett omfattande långsiktigt arbete med att utveckla kvaliteten i våra utbildningar och att knyta dessa till forskning och aktuell klinisk praxis, både det som bedrivs internationellt och den som sker vid Ericastiftelsen. Det är betydelsefullt för

studenterna att den utbildning man följer håller hög kvalitet och att förankringen i vetenskap och forskning lyfts fram som en styrka av UKÄ. I slutändan är detta också av vikt för att barn, unga och deras föräldrar ska få vård av hög kvalitet.

Under året har den andra utbildningsomgången av kursen *Specialpedagogik för pedagoger* (30 hp) påbörjats. Utbildningen vänder sig till pedagoger som vill fördjupa sina kunskaper i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Studieprestationerna för utbildningarna redovisas årligen till Statistiska Centralbyrån och Universitetskanslersämbetet. För 2017 redovisas 27 helårsprestationer. Följande siffror har redovisats 2013-2017:

År	Antal studerande vårterminen	Antal studerande höstterminen	Antal helårsprestationer	Antal examina
2013	72	108	35	0
2014	110	89	37	12
2015	83	69	31	2
2016	61	71	29	9
2017	51	63	27	1

Variationen i antalet studerande, examina och helårsprestationer förklaras med att intagning till flera utbildningar sker vartannat år.

Under året har arbete gjorts för att utforma psykoterapeutprogrammet i enlighet med Sveriges Psykologförbunds krav på specialistutbildning. I samverkan med förbundet har t ex särskilda examinationsuppgifter och anpassning av kurser tagits fram. Den omgång av Ericastiftelsens psykoterapeutprogram som startade hösten 2017 (EPU 17/20) är nu godkänd och ackrediterad som en sammanhållen specialistutbildning för psykologer. Detta har tagits väl emot av studenterna och alla psykologer som nu går programmet följer också utbildningen till specialister.

Parallellt med den ordinarie utbildningsverksamheten har lärare och handledare genom seminarier och föreläsningar fått möjlighet att fördjupa sina kunskaper både vad gäller innehåll och högskolepedagogik med anknytning till utbildningsverksamheten. Teman för seminarier under året har varit kravnivå för godkännande, principer och rutiner vid antagning till utbildning samt aspekter kring objektivitet och jäv vid examinationer. Eftersom Ericastiftelsen är en liten utbildningsanordnare så har lärare och handledare med nödvändighet olika roller

gentemot studenterna, vilket kan innebära utmaningar vid examination. För att minimera riskerna med jäv har generell praxis införts att inlämnade examinationsuppgifter anonymiseras.

Medarbetare har också påbörjat eller fortsatt att ta del av fortbildning i de specifika behandlingsmetoderna *Dynamic Interpersonal Therapy* (DIT) som är en tidsbegränsad metod för ungdomar och *Child-Parent Psychotherapy* (CPP) som är en traumafokuserad evidensbaserad metod för barn 0-6 år.

Målsättningen med dessa satsningar, som pågått ett antal år, är att de nya kunskaperna ska integreras i befintlig utbildningsverksamhet och att Ericastiftelsen framöver även självständigt ska erbjuda utbildning i metoderna.

Uppdragsutbildning och utåtriktad verksamhet

Ericastiftelsen fortsätter att erbjuda uppdragsutbildningar och kunskapsspridning av olika omfattning såväl i Stockholmsområdet som i olika delar av Sverige och Norden.

Medarbetare från Ericastiftelsen har under 2017 hållit en mängd presentationer, föreläsningar och kurser av olika omfattning för yrkesverksamma inom BUP, behandlingsverksamheter, socialtjänst, jour- och familjehem, institutioner, elevhälsa, rättsväsende, habilitering, pedagogiska verksamheter samt övrig hälso- och sjukvård. Kunskaper har också förmedlats genom flera handledningsuppdrag inom dessa verksamheter.

Kunskaper har också förmedlats till såväl yrkesverksamma som allmänheten genom deltagande i social media, poddar och media såsom tv, radio och press.

Utvärderingarna av våra utbildningsinsatser är mycket positiva och deltagarna signalerar att de kunskaper som förmedlats är stimulerande, gedigna, vetenskapligt förankrade och kommer till direkt praktisk användning i de olika verksamheterna.

Här följer ett urval av uppdragsutbildningar under året:

- I samverkan med psykologprogrammet vid universitetet i Örebro har under året arrangerats valbara kurser om 7,5 hp med fokus på behandling för barn, unga och deras närstående. Kurserna hålls återkommande och ges högsta omdöme av studenterna.
- Uppdragsutbildningen "Barn, unga och trauma" (7,5 hp) hölls under året åter i samverkan med Karolinska Institutet uppdragsutbildning, Barnafriid nationellt kunskapscentrum och Karlstad universitet. Kursen är mycket eftersökt och samtliga 30 platser fylls alltid med kursdeltagare från t ex socialtjänst, BUP, elevhälsa, rättsväsende samt hälso- och sjukvård.
- Kursen Utvecklingspsykologi för blivande barn- och ungdomspsykiatriker (METIS för ST-läkare) gavs också på nytt för 25 studerande.

- I samarbete med BUP Stockholm och Karolinska Institutet hålls kursen Barnpsykiatrins ABC för blivande läkare där medarbetare från Ericastiftelsen återkommande föreläser om t ex anknytningsteori och akut bemötande av barn och föräldrar i kris och katastrof.
- Uppdragsutbildning om 2x3 heldagar med fokus på anknytning, mentalisering och traumatisering hölls för samtliga medarbetare inom socialtjänsten i en kommun i södra Norrland. Även BUP i regionen beställde en heldag för samtliga medarbetare på samma tema.
- Uppdragsutbildning i den evidensbaserade traumafokuserade metoden *Child-Parent Psychotherapy* (CPP, 20 hp) har getts i samarbete Karlstad universitet. Med stöd av bl a Socialstyrelsen och Gålöstiftelsen har utbildningens svenska lärare kunnat erhålla utbildning och handledning samt kursmaterial översatts till svenska. De 28 kursdeltagarna kommer från olika BUP- och behandlingsverksamheter i Sverige och Finland. Parallellt med utbildningen pågår en forskningsstudie om CPP under ledning av Professor Kjerstin Almqvist, Karlstad universitet. Ett Nordiskt nätverk samordnas av Ericastiftelsen och inom ramen för det samarbetet planeras för en kommande nordisk RCT om effekterna av CPP.
- *Uppdragsutbildning i MBT- C* (mentaliseringsbaserad tidsbestämd psykoterapi för barn) har under året hållits i samverkan med kollegor från England, Canada, USA och Holland på Anna Freud Center i London. Under året publicerades också på uppdrag av American Psychological Association (APA) en handbok i MBT C - modellen författad av samma nätverk, med representanter från Ericastiftelsen.

Övriga utåtriktade insatser i urval

Ericastiftelsens medarbetare höll presentationer vid konferensen "*Unga vuxna-dagarna*", medverkade vid kurser arrangerade av Domstolsakademin där kunskaper om barn och unga sprids till yrkesverksamma i rättsväsendet, vid en internationell konferens om psykoterapiforskning i Oxford spreds kunskap om pågående forskningsprojekt vid Ericastiftelsen liksom vid en konferens om kunskaper på traumafältet som hölls i Odense.

Stiftelsen *Alternativ til Vold* höll konferens i Oslo vid vilken medarbetare från Ericastiftelsen närvarade och knöt kontakter samt deltog med presentationer vid ett nordiskt nätverksmöte om CPP. De svenska psykologstudenternas konferens *PS17* hölls vid Linköpings universitet och där bidrog Ericastiftelsen med presentation och bokbord för informationsspridning.

Vid *Barnrättsdagarna* som arrangeras av Barnombudsmannen och Stiftelsen Allmänna Barnhuset medverkade medarbetare i panelsamtal på temat integration.

Ericastiftelsen har fortsatt att samverka inom dokumentärfilmsprojektet "Se barnen" som syftar till att visa hur det kan vara att växa upp med våld. Ericastiftelsen bidrog vid filmvisning och panelsamtal arrangerat av *Brottsofferjouren Sverige* under *Almedalsveckan*. I Almedalen bidrog medarbetare från Ericastiftelsen också tillsammans med barnminister Åsa Regnér m fl vid ett seminarium arrangerat av *Barnafrid Nationellt kunskapscentrum* i frågor om våld mot barn. Fokus för seminariet var implementering av kunskaper om våld mot barn på ett antal universitets- och högskoleutbildningar.

Ytterligare exempel på utåtriktade insatser där medarbetare bidragit under året är som expert i rapporter om barn och unga utsatta för våld i olika former författade av *Ecpat* samt *Unicef* samt i tv, press och övrig media. Kunskaper om barns behov av stöd och behandling vid olika tillstånd och i samband med uppmärksammade händelser är efterfrågade av media. Medarbetare har också medverkat som expert i ett antal referensgrupper vid myndigheter och organisationer i frågor om barns och ungas utveckling och hälsa.

KLINISK VERKSAMHET 2017

Den kliniska verksamheten regleras genom en överenskommelse mellan Stockholms Läns Landsting och Ericastiftelsen om öppen barn- och ungdomspsykiatrisk verksamhet. Avtalet gäller under hela år 2018. Avtal i nuvarande form kommer, enligt ett beslut som meddelades av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) i september 2017, inte att förlängas. Politikerna i SLL gav emellertid i december 2017 tjänstemännen vid HSF i uppdrag att titta på alternativ till nya former av avtal för fortsatt samverkan. Sannolikt kommer Ericastiftelsen att behöva utveckla nya former av finansiering av den kliniska verksamheten och eventuellt kommer klinikens verksamhet att behöva dras ner. Intensivt arbete pågår för närvarande med att utarbeta lösningar för finansiering av den både viktiga och efterfrågade kliniska verksamheten.

Vi har under året haft flera möten med beställaren från HSF/SLL. I nuläget samarbetar vi med en avvecklingsplan för produktionen och planering för de patienter som kommer att behöva avsluta sin kontakt med Ericastiftelsen under året.

Antalet barn, unga och föräldrar som sökte till Ericastiftelsen var under 2017 på en fortsatt hög nivå. Vi tog under året emot 87 nya patientärenden, 22 stycken av dessa var i åldersgruppen 18 – 24 år. De barn och unga som tas emot får såväl längre som kortare behandlingsinsatser, individuellt eller tillsammans med närstående. Vi erbjuder barn och ungdomar kompletterande farmakologisk behandling då det bedöms vara en adekvat insats.

Vi har under året fortsatt vår implementering av nya behandlingsmetoder, framförallt modellerna *Child-Parent Psychotherapy* (CPP), *Mentaliseringsbaserad tidbestämd psykoterapi för barn* (MBT-C) och *Dynamic Interpersonal Therapy* (DIT).

CPP är en traumafokuserad, manualiserad och evidensbaserad metod som riktar sig till små barn i åldern 0-6 år och deras omsorgspersoner. Den är utvecklad och väl beforskad i USA. Socialstyrelsen stödjer införandet av CPP i Sverige då behandlingsmetoder för små barn som drabbats av svåra påfrestningar, som t ex våld och övergrepp i olika former, olyckor, svåra separationer samt krig och katastrofer, är mycket sällsynta. Mot denna bakgrund och det stora värdet i tidiga insatser fyller modellen ett angeläget behov inom barnpsykiatri. Parallellt med metodutvecklingen pågår utbildning och en forskningsstudie i metoden i samarbete med Karlstad universitet. Ett tiotal BUP- och behandlingsverksamheter ingår i studien, bl a Ericastiftelsen och BUP Stockholm.

DIT riktar sig till unga i åldern 16-24 år. Metoden är utvecklad vid Anna Freud Centre i London där studier om metodens effekter pågår. Resultaten är hittills lovande.

Dagbehandlingsverksamheten *Trasten* är vår gruppverksamhet för förskolebarn med genomgripande kontakt- och kommunikationssvårigheter. Vi har fortsatt att erbjuda flexibla behandlingsmetoder inom Trasten. Gruppbehandlingen med plats för fyra barn ges tre halvdagar i veckan. I behandlingen ingår specialpedagogisk gruppbehandling i kombination med individuell psykoterapi och föräldrastöd varje vecka samt tät konsultation till den ordinarie förskolan. Vi erbjuder även psykoedukativa föräldragrupper, samspelebehandling samt handledning och kostnadsfria konsultationer till förskola och skola.

Gruppbehandlingen *Trastensklubben*, har också löpt vidare under året. Det är en tidsbegränsad gruppbehandling för skolbarn med svårigheter inom autismspektrum med parallell föräldragrupp. Varje termin erbjuds en ny grupp barn och deras föräldrar/närstående denna behandlingsinsats med fokus på kommunikation, reflektion, mentalisering och samspel. De systematiska utvärderingar som görs avseende Trastensklubben har fortsatt varit positiva, både när det gäller skattningar av utvecklingen av barnens sociala förmågor och självkänsla, samt föräldrars upplevelse av ökad kompetens i föräldrarollen och utveckling av nya föräldraförmågor.

Såväl Trastenverksamheten som Trastensklubben, med fokus på kommunikativ utveckling hos barn med funktionshinder inom autismspektrum, fyller ett unikt behov som inte tillgodoses för dessa åldersgrupper i övrig landstingsverksamhet i Stockholm.

Telefonmottagningen, som har öppet fyra tider varje vecka, har under året fortsatt varit mycket högt belastad. Det är svårt att med begränsade resurser på ett tillfredsställande vis hjälpa alla dem som ringer. Under telefontiderna har en markant skillnad allt tydligare noterats avseende att det idag är svårt för alltfler

med allvarliga psykiatriska problem och vid traumatiska kriser att få tillgång till specialiserad behandling. Av de som söker vård hos Ericastiftelse via telefonmottagningen kan ca 20 % tas emot. Resterande 80 % vägleds vidare i vården av den kliniska personalen som bemannar telefonen. Vår klinik har ett jämnt inflöde på ca 2 nya patienter i veckan. Vi tar emot utifrån aktuella tillgängliga resurser och prioriteringar.

Vi har under året fortsatt att systematiskt samla in och sammanställa olika kliniska data som underlag för utveckling av verksamhetens insatser. Patienterna och vårdnadshavarna informeras om detta både skriftligt och muntligt. Vissa data samlas också in till pågående systematiska forskningsstudier, dessa är godkända i etikprövningsnämnd och vårdnadshavarna alternativt den unge lämnar då alltid skriftligt samtycke till deltagande, som alltid är frivilligt.

Den genomgripande revisionen av rutiner när det gäller journaldokumentation och patientsäkerhet som genomfördes 2015 har fortsatt att förankras och justeras. Medarbetarna deltar i regelbundna obligatoriska genomgångar av generella journalrutiner och bestämmelser. Skriftliga lokala rutiner för dokumentation uppdateras löpande för att kontinuerligt underlätta rutiner och öka patientsäkerheten. Utveckling kring frågor om bemötande av, och kommunikation med, patienter och närstående bedrivs löpande. I särskilt fokus finns frågor som har kopplingar till diskrimineringsgrunderna.

Alla medarbetare i den kliniska verksamheten erbjuds och deltar i regelbunden grupphandledning och ges möjlighet till fortbildning genom deltagande i kurser, konferenser och längre utbildningar. Medarbetarna inom den administrativa enheten har under 2017 gemensamt deltagit i en fortbildning med fokus på grupputveckling och organisation. Denna insats var en del av arbetet med att se över och omorganisera det administrativa stödet i verksamheten. Medarbetarna inom administrationen utbildas också kontinuerligt internt i frågor om bemötande, patientsäkerhet och rutiner för utbildningsverksamheten.

FORSKNING OCH METODUTVECKLING

Ericastiftelsens forsknings- och utvecklingsarbete finansieras huvudsakligen genom befintliga resurser och externa fondmedel. Behovet av medel för fortsatt kunskapsutveckling inom området barn- och ungdomspsykoterapi är stort.

Arbetet med att fullfölja påbörjade studier samt att sammanställa och att publicera resultat från dessa i skrift och vid presentationer vid internationella forskningskonferenser har fortgått under 2017.

Stiftelsens forskningsprioritering under året har varit det doktorandprojekt om *Child-Parent Psychotherapy (CPP)* som bedrivs i samverkan med professor K. Almqvist, Karlstad universitet. Projektet har fått ekonomiskt stöd från

Groschinskys forskningsfond. Datainsamling från ett tiotal verksamheter i Sverige pågår. Effektmätning pre-post och vid uppföljning sker. Även CPP ur ett brukarperspektiv undersöks i en kvalitativ delstudie. CPP har visad god evidens i USA för behandling av traumatillstånd hos små barn. Metodens införande i Sverige stöds av Socialstyrelsen. Ett nordiskt samarbete med forskare och kliniker har etablerats i syfte att skapa förutsättningar för en framtida nordisk RCT-studie.

Ericastiftelsens doktorandprojekt om målformulerad barnpsykoterapi med parallellt föräldrabete som bedrivits i samarbete med Institutionen för pedagogik och didaktik, Stockholms universitet, har slutförts genom disputation i oktober 2017. Metoder för att beskriva psykoterapeutiska processer belystes. Projektet baseras på data från *The Erica Process and Outcome Study (EPOS)* där barnpsykoterapier bedrivna vid olika kliniker i Sverige och även Danmark ingår.

Även det doktorandprojekt vid Karolinska institutet om långtidsuppföljning av tidiga insatser för mor-spädbarn *Mother Infant Psychoanalytic Treatment (MIP)* som bedrivits av tidigare medarbetare vid stiftelsen, och vars vetenskapliga genomförande skett i nära samarbete med Ericastiftelsen, slutfördes genom disputation i maj 2017. Samtliga delstudier har publicerats, eller är accepterade för vetenskaplig publicering.

I samarbete med Linköpings universitet fortgår datainsamling rörande validering av det vid Ericastiftelsen utvecklade självskattningsinstrumentet för små barn, *The Tell Tube*. Instrumentet avser att underlätta för barn 4-6 år att själva komma till tals inom vård och forskning. I en delstudie, slutförd i augusti 2017, utprovades en modell för klinisk intervju av små barn i samband med initialbedömning på BUP. Känslor relaterade till förskola, kamrater, familj och vårdkontakt undersöktes, liksom eventuell våldsutsatthet i enlighet med Socialstyrelsens direktiv om rutinfrågor om våld i samtliga ärenden i barnpsykiatri.

Datainsamling av terapeuters självskattningar av känsloreaktioner med instrumentet *Feeling Word Checklist (FWC)* i arbete med barn och ungdomar i tidsbegränsad psykoterapi har fortgått under 2017.

Utvärdering av stiftelsens kliniska satsning på mentaliseringsbaserad gruppbehandling för barn med högfungerande autism (7-10 år) med parallell föräldragrupp (*Trastenklubben*) har fortgått. I ett pågående psykoterapeut-examensarbete fokuseras behandlingsarbetet i barngruppen, liksom barnens egna upplevelser av sitt deltagande i gruppen.

Bidrag från Stiftelsen Solstickan och Celsingfonden har möjliggjort fortsatt implementering av den tidsbegränsade terapimetoden *Dynamic Interpersonal Therapy (DIT)* för unga (16-24 år). Personal har erhållit handledning via Anna Freud Centre, London. En intervjustudie med patienter som genomgått DIT har planerats under året i samarbete med Psykologiska institutionen, Stockholms universitet.

Genom bidrag från Celsingfonden har en medarbetare också fått möjlighet att fortgå utbildning för att bli lärare i *Story Stem Assessment Profile* (SSAP), ett anknytningsteoretiskt baserat docklekttest. Metoden används vid bedömning av inre anknytningsrepresentationer hos barn i åldern 4 – 8 år. Psykodiagnostiska modeller för åldersgruppen är efterfrågat hos kliniker och målsättningen är att Ericastiftelsen ska kunna erbjuda utbildning i SSAP.

Två intervjustudier har initierats med fokus på hur dagens barnpsykologer och psykoterapeuter upplever nyttan med det s.k. Ericamaterialet i sin kliniska vardag. Anledningen är ett påkallat behov av revidering avseende såväl material, teorigrund som produktions-/distributionsfaktorer.

Ericastiftelsens *Senior Research Consultant*, Nick Midgley, Anna Freud Center/University College London har under året bidragit till forsknings- och utvecklingsverksamheten genom aktivt deltagande i projektansökningar, samt slutförandet i nära samarbete med stiftelsens medarbetare och kolleger från Holland, USA och Canada av författandet av behandlingsmanualen *Mentalization-Based Treatment for Children (MBT-C)*. Bokens publicerande möjliggör internationell spridning av metoden och forskning om dess effekt. Bokrelease ägde rum i oktober 2017.

Forskningsledare Fil.Dr A.Thorén vid stiftelsen ingår i vetenskaplig referensgrupp för den norska, välrenommerade *FEST-IT*-studien (*First Experimental Study of Transference Work-In Teenagers*). Samarbete kring gemensam publikation av en delstudie, *Assessment of Dynamic Change in Psychotherapy with Adolescents*, har skett under hösten 2017.

Finansiering har åter sökts men ej erhållits för planerat doktorandprojekt (*Early Internet-Based Interventions for Children and Adolescents*) i samarbete med Linköpings, Lunds respektive Stockholms universitet.

Stiftelsens båda doktorandprojekt har presenterats vid *Society for Psychotherapy Research:s (SPR)* europeiska konferens, Oxford, september 2017. Det ena av dem (*CPP-projektet*) har även presenterats vid European Society for Traumatic Stress Studies (ESTSS) konferens i Odense, juni 2017.

EKONOMI

Som nämnts tidigare har Ericastiftelsen fått beslut om att SLL inte avser att förlänga vårdavtalet när det löper ut 2018-12-31. Detta innebär att ca 60 % av Ericastiftelsens intäkter kommer försvinna. Arbetet med omställning utifrån denna djupt oroväckande framtid pågår och kommer påverka resultatet under kommande år.

Hyseskontraktet för lokalerna på Odengatan 8 går ut under 2018 och Ericastiftelsen måste inom kort fatta beslut om förlängning eller ej avseende lokalerna. Avtalet tecknas för 3 år med 9 månaders uppsägningstid. I nuläget är inget beslut fattat.

Fastigheten på Odengatan 9 ägs av Ericastiftelsen och är som tidigare konstaterats i behov av omfattande underhåll. Under 2017 har all el i fastigheten setts över och åtgärdats av säkerhetsskäl. Renovering av en balkong för att motverka fuktskador har genomförts liksom målning och lagning av befintligt yttertak. För 2017 avser också den största negativa posten mot budget *Reparation och underhåll av fastighet*. Kostnad för hel omtäckning av tak beräknas uppgå till ca 1,3 msek exklusive moms. I nuläget valdes inte detta alternativ. En bedömning av taket visar dock att denna större åtgärd kommer att vara nödvändig inom en 10-årsperiod. Slutbesiktning av nu genomförda arbeten på tak och balkong beräknas vara klar i början av 2018. Därefter avvaktas ytterligare renoveringar tills den framtida ekonomiska situationen är mer klar.

Arbetet med att utveckla verksamheten avseende uppdragsutbildningarna, bl a i syfte att påverka det strama ekonomiska läget, fortsätter att ge gott resultat. Då uppdragsutbildning inte är momsbefriat innehar Ericastiftelsen F-skattsedel för den del av verksamheten som avser uppdragsutbildning. Momsskyldigheten inträdde fr o m 2017-01-01. Verksamheten kan dock bara dra av en mycket liten del av den ingående momsen som inte är direkt hänförlig till uppdragsutbildning. I år var fördelningsnyckeln 7,77% .

Gålostiftelsen har gett ett generöst organisationsbidrag till Ericastiftelsen om 250 000 sek. Bidraget avser fortsatt implementering och utveckling av en svensk utbildning i *Child-Parent Psychotherapy (CPP)*. Den största delen av bidraget har gått till arvode, resa och logi för externa lärare.

Den alltid välkomna avkastningen för *Märta och Sigurd Bergdahls stiftelse* gav 180 000 sek och är enligt styrelsebeslut märkt för forskning och internationellt samarbete.

Övriga mottagna men ännu ej använda generösa bidrag är 200 000 sek från *Clas Groshinskys minnesfond* till stöd för forskning om CPP samt 20 500 från *Celsingfonden* till fortsatta utbildningar för medarbetare.

Flerårsöversikt (Tkr)

	2017	2016	2015
Gåvor	1 470	0	0
Bidrag	17 987	17 393	17 721
Nettoomsättning	1 896	1 665	1 283
Resultat	1 228	17	7
Soliditet	45,8%	37,0%	37,3%

Periodens resultat kan *inte* jämföras med föregående års resultat.

Årsredovisningen är för första gången upprättad enligt BFNAR 2016:10 vilket kan innebära bristande jämförbarhet och omklassificering av poster mellan räkenskapsåren.

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

PERSONAL

Antal fast anställda har under året varit 24 personer, fem män och nitton kvinnor. Antal årsarbeten var 19. Under våren 2017 gav Ericastiftelsens styrelse ledningen i uppdrag att se över och utveckla verksamheten och organisationen med fokus på effektivisering av den administrativa enheten. Det medförde att tre personer ur administrationen valde att sluta sina anställningar. Under januari 2018 valde även köksansvarig samt en specialpedagog att avsluta sina anställningar på egen begäran för att gå vidare till annan verksamhet. Dessa två vakanta tjänster samt en vakans på administratörsidan är nu tillsatta med tidsbegränsat anställda medarbetare, med hänsyn till pågående omställning.

ERICASTIFTELSENS STYRELSE

Styrelsen har haft fyra sammanträden under året och har bestått av åtta ledamöter, utsedda för en tid av högst fyra år. En ledamot utses av regeringen, tre av Stockholms Läns Landsting samt fyra av stiftelsens huvudmän. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande	Ewa Persson Göransson
Vice ordförande	Cecilia Tunberger
Kassaförvaltare	Olof Stålnacke
Övriga ledamöter	Thomas Eriksson
	Anna Lundh
	Margareta Alström
	Rolf Sandell
	Pia Zetterberg

Stockholm 2018 02 09

I tjänsten,

Anna Norlén
Verksamhetschef och Rektor

RESULTATRÄKNING

Kronor

		2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
STIFTELSENS INTÄKTER			
Gåvor	2	1 470 108	0
Bidrag		17 987 095	17 392 550
Nettoomsättning		1 896 373	1 665 244
Övriga rörelseintäkter		6 566	13 250
Summa stiftelsens intäkter		21 360 143	19 071 044
STIFTELSENS KOSTNADER			
Övriga externa kostnader		-4 579 675	-3 606 174
Personalkostnader	3	-15 615 386	-15 091 781
Summa stiftelsens kostnader		-20 195 061	-18 697 955
RÖRELSERESULTAT		1 165 082	373 089
FINANSIELLA POSTER			
Resultat från övr finansiella anläggningstillgångar		62 554	91 881
Övriga ränteintäkter		22	2 233
Summa finansiella poster		62 576	94 114
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		1 227 657	467 203
BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Övriga bokslutsdispositioner		0	-450 000
ÅRETS RESULTAT		1 227 657	17 203

BALANSRÄKNING

Kronor

	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Byggnader och mark	4	1 143 000	1 143 000
Summa materiella anläggningstillgångar		<u>1 143 000</u>	<u>1 143 000</u>
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	5	1 460 454	1 460 454
Andra långfristiga fordringar	6	0	974 436
Summa finansiella anläggningstillgångar		<u>1 460 454</u>	<u>2 434 890</u>
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		<u>2 603 454</u>	<u>3 577 890</u>
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Kundfordringar		216 205	155 375
Övriga fordringar		576 062	528 001
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		713 839	766 476
Summa kortfristiga fordringar		<u>1 506 106</u>	<u>1 449 852</u>
KASSA OCH BANK		7 003 453	5 391 422
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		<u>8 509 559</u>	<u>6 841 274</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>11 113 013</u>	<u>10 419 164</u>

Not 2017-12-31

2016-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER**EGET KAPITAL**

Fritt Eget Kapital vid Räkenskapsårets början

7

3 857 397

3 840 195

Årets resultat

1 227 657

17 203

Fritt Eget Kapital vid Räkenskapsårets slut

5 085 054

3 857 397

SUMMA EGET KAPITAL**5 085 054****3 857 397****AVSÄTTNINGAR**

Övriga avsättningar

8

3 550 000

3 550 000

SUMMA AVSÄTTNINGAR**3 550 000****3 550 000****LÅNGFRISTIGA SKULDER**

Övriga skulder

9

60 048

1 319 830

SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER**60 048****1 319 830****KORTFRISTIGA SKULDER**

Leverantörsskulder

202 570

288 249

Mottagna ej använda bidrag

1 012 480

0

Övriga kortfristiga skulder

842 551

1 309 578

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

360 311

94 111

SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER**2 417 912****1 691 938****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****11 113 014****10 419 165****STÄLLDA SÄKERHETER**

0

0

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre stiftelser.

Bristande jämförbarhet

Detta är första gången årsredovisningen upprättas enligt BFNAR 2016:10, vilket kan innebära bristande jämförbarhet och omklassificering av poster mellan räkenskapsåren

Not 2 Gåvor

2017

2016

Nettoomsättning per rörelsegren

Omklassifering av gåva som tidigare var bokförd som långfristig skuld.

1 407 108

0

1 407 108

0

Not 3 Medelantal anställda

2017

2016

Medelantalet anställda

20

20

Not 4 Byggnader och mark

2017-12-31

2016-12-31

Ingående anskaffningsvärde

1 143 000

1 143 000

Utgående ackumulerade anskaffningsvärde

1 143 000

1 143 000

Utgående redovisat värde

1 143 000

1 143 000

Not 5 Andra långfristiga värdepappersinnehav

2017-12-31

2016-12-31

Ingående anskaffningsvärde

1 460 454

1 460 454

Utgående ackumulerade anskaffningsvärde

1 460 454

1 460 454

Utgående redovisat värde

1 460 454

1 460 454

Not 6 Andra långfristiga fordringar	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 290 108	1 290 108
Tillkommande fordringar	101 667	
Resultatförts	<u>-1 391 775</u>	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	0	<u>1 290 108</u>
Utgående redovisat värde	0	1 290 108

Not 7 Eget Kapital

	Erica-fonderna	Olev Küun minnesfond	Övr. fritt eget kapital	Totalt
Belopp vid räkenskapsårets början	974 436	2 423 966	458 995	3 857 397
Årets resultat			1 227 657	1 227 657
Belopp vid räkenskapsårets slut	974 436	2 423 966	1 686 652	5 085 054

I årets resultat ingår omklassificering av Bergdahls fond som tidigare redovisades som långfristig skuld.

Not 8 Övriga avsättningar	2017-12-31	2016-12-31
Resultatutjämningsfond	<u>2 000 000</u>	<u>2 000 000</u>
Reparationsfond	<u>1 550 000</u>	<u>1 550 000</u>
	3 550 000	3 550 000

Not 9 Långfristiga skulder	2017-12-31	2016-12-31
Bergdahls fond	<u>0</u>	<u>1 290 108</u>
Omställningsavtalet	<u>60 048</u>	<u>29 722</u>
	60 048	1 319 830

Stockholm den 12 februari 2018

Ewa Persson Göransson
ordförande

Cecilia Tunberger
vice ordförande

Olof Stålnacke
kassaförvaltare

Thomas Eriksson
ledamot

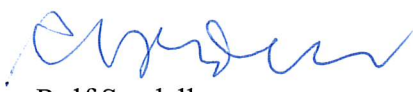
Anna Lundh
ledamot

Pia Zetterberg
ledamot

Margareta Ahlström
ledamot

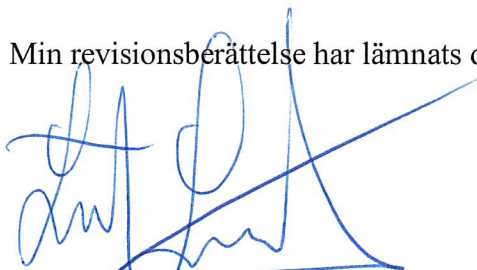

Rolf Sandell
ledamot

Anna Norlén
verksamhetschef

Min revisionsberättelse har lämnats den 23 februari 2018

Lennart Samuelsson
Godkänd revisor
utsedd av Huvudmännen

